

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 4. Alfonsi superbia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

rent, ad hanc quoque summam coronam capeffendam.

IV.
ALFONSI
SUPER-
BIA.

Claud. 4.
Honor.

1. Paralip.
29.

S. Aug.
lib. de
conflictu
vitiatorum.

Huc vsque laudes & decora potissimùm *Alfonsi* audiuitis. Sed, ô *Superi*, quàm sæpe *Inquinat egregios adiuncta superbia mores?* & quoties magnæ laudes, in magna vituperia degenerârunt! utq; ex optimo vino fit pessima vappa, ita è summis virtutibus occasio potest sumi maximorum vitiorum! Multa regna, multa nomina, multi fortunati successus *Alfonsum* superbum fecerunt; qui cùm in prosperitate sua dicere debuisset, *Tua est, Domine, magnificentia, & potestas, & gloria; gigantea quadam arrogantia, sibi ipse Suffenus fuit.* *Superbia dicit* (verba sunt D. Augustini) *Ecce multis, immò pœnè omnibus melior es, verbo, scientia, diuitijs, honoribus, & cunctis, quæ carnalibus, vel spiritualibus suppetunt charismatibus. Cunctos ergo despice, cunctis temetipsum superiorem attende.* Itaque, inter tot dotes ac prosperitates, *Alfonsum* quoque, ut plurimi, non tam sancto, quàm elato animo fuit, atque nimius propriæ excellentiæ æstimator, ac laudum humanarum sititor. 1. Ob ingenij præstantiam, insolenti quadam sui sensus singularitate confisus, magis sibi placens, quàm *Peleus* in machara, consilia alie-

aliorum contemnebat. 2. Non consilia tantum, verum etiam seipsum omniaque sua opera magni faciebat, aliisque, cum quibus ea contulit, præ sanè arroganter, etiam melioribus, anteferebat. Nimirum verè dixit S. Gregorius, *Quisquis superbix tyrannidem in se captiuâ mente susceperit, hoc primum damnatum patitur, quod, clauso cordis oculo, iudicij æquitatem perdit. Nam cuncta, quæ ab alijs bene geruntur displicent, & sola ei, quæ ipse vel prave egit, placent. Semper aliena opera despicit, semper miratur, quæ ipse facit, immò & quæ non facit. Nam, teste S. Thoma, arrogans est, qui sibi attribuit, quod non habet. Qui enim animo se supra se eleuat, facilè etiam verbis maiora iactat, quàm re præstat. Talis Alazon etiam Alfonso fuit.* 3. Hinc suæ voluntati obsequens, vix in alia consilia adduci potuit; quin erga eos, qui aliquid sensui eius contrarium sentiebant, aut eius iudicij aduersabantur, subiniquum, amarum, & vindictas acerbè cogitantem animum gessit; què supercilio, rugosâ fronte, ac toto vultu, quin verbis, minisque prodidit. *Quæ maior superbia, ait S. Bernardus, quàm ut vnus homo toti congregationi iudicium suum præferat, tanquam ipse solus habeat Spiritum Dei?* Prætulit Alfonso

S. Greg.
lib. 14.
Mor. c. 18.

S. Thom.
2. 2. q. 112.
a. 1. ex D.
Greg. 1.
23. Mor.
c. 7.

S. Bern.
ser. 2. de
resurrect.

sus. 4. Qua de causâ, qui ei à consilijs erant,
 verum non libenter audienti, elingues facti
 sunt, & tacere, quàm offendere maluerunt.
 3. Reg. 21. Pauci enim sunt Michææ, qui regibus æquè
 8. malum ac bonum audent prophetare, prout
 cæli terræq; Dominus, lex, veritas, & æqui-
 tas suggerit; aut qui Davidem imitantes di-
 Psal. 118. cere possint: *Loquebar de testimonijs tuis in
 conspectu regum, & non confundebar.* 5. Im-
 mo, quia eum laudibus ac præconijs suis op-
 pido delectari, & insipientium more plau-
 sibus capi videbant, aderant plurimi, qui illi
Euge, Euge canebant, omnia illius in maius
 extollentes, & cum applausu ac palpo recen-
 sentes; his arridebat, quanquam epiphylli-
 das & ampullas meras loquerentur. 6. Quàm
 Eccles. 7. verè dictum est, *Melius est, à sapiente corri-
 6. pi, quàm stultorum adulatione decipi?* Nam
 dum laudatur peccator in desiderijs anime sue,
 Psal. 9. 21. & iniquus benedicatur, velut incendium, in-
 anis gloriæ cupiditas crescit, & facienda pu-
 tat, quæ audit laudata. 7. Alfonsus igitur,
 & suopte ingenio ad vanitatem factus, & lin-
 guis insuper adulantium mendacijsque pa-
 rasitorū excæcatus, cœpit non solùm è rectè
 factis famam captare, sed etiam de ijs, quæ
 reprehensione digna erant, glorianter lo-
 qui,

qui, *Pselliffare*, suusque ipse & testis & præ-
co esse; nihil nisi de proprijs rebus dicere,
nihil velle aliud, quàm suas laudes audire;
&, cùm deesset quod jactaret, etiam fingere.
At vel Tullio iudice, *deforme est de seipso prædi-
care, falsa præsertim, & cum irrisione audien-
tium imitari militem gloriosum*. Audiant hîc
igitur peruersi socij, simulati amici, & blan-
diloqui familiares, quàm meritò ab Isaia di-
catur; *Va, qui iustificatis impium*: nam adeò
dementant isti eos, quos de vanitate laudant,
vt præ vertigine mentis nō videant ampliùs,
quid laude, quid vituperio dignum; sed de
rebus stultissimis, de infania, de flagitijs ipsis
laudem captent; nec sentiant, inanias suas
ab audientibus rideri: seque ea, cum spe pla-
cendi, propalare, quæ si inimicissimi dicerent,
ad necem postularentur. Qui maximè indi-
gent, rarissimè confitentur; quia erubescunt,
suas foeditates Confessario narrare; & qui-
dem illi, cui nefas est, quidquam eorum, quæ
in confessione audiuit, reuelare. At in cir-
culis, in mensis, in conuenticulis, decem præ-
sentibus, eadem non verentur, cum copiosa
amplificatione, de se jactare; vbi auditores
habent, scurrilitatem eorum, per totam ci-
uitatem euulgaturos. Cur ibi non, sed ante
Con-

Cic. l. 1.
Offic.

Isa. 5. 23.

De Cir-
culatione
l. 1. c. 1.

2. Augu-
stini
Contra
Iulianum

Confessarium duntaxat, erubescunt? Nempe quia Confessarius ea vituperat; isti autem risu laudant; & quamuis animo damnent, vultu tamen atque adulatione videntur approbare. *Vae, qui iustificatis impium:* nam adulatione vestra impietatem eius animatis. Nihil suspectius est adulatione; & tamen multis nihil charius, nihil pretiosius. Quod genus hominum, in res honestas, & cum primis necessarias minimum sumens impendij, ad vana & turpia prodigum notabat Crates, cuius hæc ephemeris celebratur: *Posito coco minas decem, medico drachmam:* ADVLATORI *talenta decem; consiliario fumum; scorto talentum, Philosopho triobolum.* Nimirum merces maxima erat adulatori, qui maximè nocebat. Ita fatetur ipse sibi D. Augustinus accidisse: *Præceps ibam, inquit, tanta cecitate, ut intercoetaneos meos, puderet me minoris dedecoris, quàm audiebam eos iactantes flagitia sua, & tantò gloriantes magis, quantò magis turpes essent. & libebat malum facere, non solum libidine facti, verum etiam laudis. Quid dignum est vituperatione, nisi vitium? Ego, ne vituperarer, vitiosior fiebam. Et, ubi non suberat, quo admissò equarer perditis, fingebam me fecisse, quod non feceram; ne viderer abiectior, quò eram innocen-*
tior,

De Cratere Laert
1.5. c. 6.

S. Augustin. 1. 2.
Confess.
cap. 3.

tior, & ne vilior haberer, quò eram castior. Hoc vitium, cum inter multos vigeat, maximè tamen regnat inter milites. Apud *Alfonsum* autem vsque adeò irroborauit, vt præ arrogantia, sibi ascriberet, quidquid vsquam à Duce illius vllò, vel milite fuerat egregiè gestum. Nimirum, teste Aristotele, *de se ipso sapius loqui, predicare, polliceriq; multa: aliena quoq; benefacta asserere, & vendicare sibi, arrogantia est*, quo vitio *Alfonsum* maiora sibi vendicans, quàm quæ ei inerant, laborauit. 8. Quin inuidiâ stimulatus, dolebat, si quid præclarum ab alijs factum audiret predicari, eorum consilia carpens, & dicterijs facinora insignia deprimens. Quo vitio, refert *Curtius*, etiam *Alexandrum M.* cum audisset, Agim regem Lacedæmoniorum rebellantem ab *Antipatro* victum, tacitè indignatum, esse, arbitrantem suæ gloriæ detractum, quidquid accreuisset alienæ. Laudem igitur omnem *Alfonsum*, vt ad se traheret, quidquid pulchri in bello factum erat, affirmabat, suo consilio & decreto factum: si quis autem casus tristis, si clades, si conflictus imprudens accidisset, aliorum ascribebat temeritati. Ita multi innocentes atque egregiè cordati, & laude meritâ priuabantur, & de virtute in calumiam

Aristot.
L. 2. Rhetor.
c. 7.

S. Basil.
in admo-
nit. ad fi-
lium spi-
ritual.

lumniam veniebant. Denique de eo verum
erat, quod S. Basilius scripsit: *Superbus, etsi
decorus videatur aspectu, tamen inutilem eum
manifestant opera ipsius, & per incessum, & mo-
tus dignoscitur eius superbia, & ex verbis publi-
catur eius leuitas. Cupit semper laudari ab ho-
minibus, & virtutibus, à quibus est alienus, se
prædicari gestit. Non se patitur cuiquam esse sub-
iectum, sed semper primatum cupit, & ad maio-
rem gradum emergere. Et, quod ex meritis non
potest, ambiendo festinat obrinere. Ambulat sem-
per tumens, ut uter vacuus, & ut navis guber-
natore destituta à fluctibus iactatur huc & illuc.*

V.

ALFONSI
INFELICI-
TAS.

Eccli. 10.
7.

Iac. 4. 6.
Sophron.

1. 9.

Quod planè Alfonso euenit. Nam, quia
odibilis coram Deo est, & hominibus superbia,
clareque is, qui superbis resistit, per Sophoni-
am minitatur: *Visitabo super omnem, qui ar-
roganter ingreditur, cœpit, diuina Nemese
gladium stringente, fortuna eius mutari, &
vnum malum illi super alterum accumulari.*
1. Leuifidus rex Granatæ, munitus valido
auxilio Maurorum Africæ, foedus, quod cum
Alfonso pepigerat, ex improviso rupit; pluri-
maque castra ac munitiones regni Murtiæ il-
li eripuit. 2. Ciuitatem de Xericio, in Bati-
ca, obsedit, illamque & arcem illius varijs
machinis expugnatam occupauit, ac Gome-
cium